
Beslutsdatum:	2022-05-25
Beslutande:	Kommunstyrelsen
Giltighetstid:	Tills vidare
Dokumentansvarig:	Rickard Vidlund, Kommundirektör
Upprättad av:	Anna Dannjé Bocker, Planeringsledare samordning och stöd Cecilia Lindblom, Kommuncontroller

---

RIKTLINJER FÖR HANTERING AV VISSELBLÅSNINGAR

INLEDNING

Öckerö kommun inför från och med juni 2022 en rapporteringskanal för visseblåsningar med syftet att säkerställa att eventuella oegentligheter kommer till kommunledningens kännedom när ordinarie vägar för kommunikation av någon anledning inte fungerar.

Rapporteringskanalen syftar till att personer med arbetsrelaterad koppling till Öckerö kommun med dess nämnder och bolag ska kunna rapportera allvarliga missförhållanden i någon av kommunens verksamheter. De som rapporterar ska känna sig trygga med att rapporten tas emot och hanteras på ett korrekt sätt. Riktlinjen omfattar hela Öckerö kommun med dess nämnder och bolag, vilket innebär kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag.

Rapporteringskanalen syftar till att synliggöra särskilt allvarliga missförhållanden i Öckerö kommuns verksamheter samt tydliggöra att Öckerö kommun tar misstankar om sådana missförhållanden på stort allvar.

NÄR RAPPORTERINGSKANALEN FÖR VISSELBLÅSNINGAR SKA ANVÄNDAS

Rapporteringskanalen ska användas vid misstanke om missförhållanden som begåtts i ett arbetsrelaterat sammanhang i Öckerö kommuns verksamhet, när kommunens ordinarie interna rapporteringskanaler inte bedöms vara möjliga eller lämpliga att använda.

Den ordinarie ordningen är att den som i ett arbetsrelaterat sammanhang har fått del av eller inhämtat information om missförhållanden, ska rapportera misstanke om sådana missförhållanden till sin närmaste chef. I vissa situationer är detta av olika anledningar inte möjligt. Det kan röra sig om situationer där misstankarna rör den egna chefen eller att den anställda är rädd att rapporten ska leda till represalier. I dessa fall finns rapporteringskanalen som ett alternativ till den ordinarie rapporteringsordningen.

MISSFÖRHÅLLANDEN SOM KAN RAPPORTERAS

De misstankar som kan rapporteras via rapporteringskanalen ska avse missförhållanden som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram. Misstankarna kan även avse missförhållanden som begåtts i ett arbetsrelaterat sammanhang som avser överträdelser av viss utpekad EU-lagstiftning.

Det är inte möjligt att i denna riktlinje uttömmande räkna upp vad som faller in under begreppet missförhållanden som har ett allmänintresse av att de kommer fram eller som avser överträdelser av viss utpekad EU-lagstiftning, varför följande endast är exempel på agerande som kan falla in under begreppet:

- Ekonomisk brottslighet såsom givande och tagande av muta, bedrägeri och förfalskning
- Betydande brister i säkerheten på arbetsplatsen
- Brott mot lagstiftning om offentlig upphandling
- Personuppgiftshantering i strid med GDPR
- Betydande överträdelser av miljöregler och förorening av miljön
- Allvarliga former av diskriminering och trakasserier
- Sekretessbrott
- Grövre avvikelser mot interna regler och riktlinjer
- Försök att dölja något av ovanstående
- Jäv i alla former av situationer
- Andra situationer där någon får privat vinning av sin tjänsteställning

NÄR RAPPORTERINGSKANALEN FÖR VISELBLÅSNINGAR INTE SKA ANVÄNDAS

Förhållanden som enbart rör en persons egna arbets- eller anställningsförhållanden faller normalt sett inte inom definitionen av begreppet missförhållanden ovan, om det inte rör sig om mycket allvarliga missförhållanden. Funktionen är inte till för allmänna synpunkter på ledarskap, arbetsmiljö, verksamhetsplanering med mera. Den är inte heller lämplig för att rapportera känsliga HR-frågor som är kopplade till enskilda individer. Sådana frågor ska istället hanteras enligt de vanliga mekanismer som finns inom arbetsrätten och arbetsmiljörätten. Kontakta då din närmaste chef, ditt fackliga ombud eller skyddsombud.

ORGANISATION OCH ROLLER

Visselblåsningar hanteras inom kommunstyrelsens förvaltning. Utsedda roller ansvarar gemensamt för hanteringen av inkomna rapporter och beslutar om fortsatt hantering kring utredningen av dessa ärenden som ska resultera i förslag på åtgärder. Dessa beslutas om enligt kommunens ordinarie delegationsordning. Vid frånvaro för någon av dessa tjänstepersoner, eller då någon av rollerna inte kan delta i handläggningen på grund av att ärendet har sådan anknytning till tjänstepersonen själv att det inte är lämpligt, inträder ersättare. Rollerna är utsedda för att de är centralt placerade i kommunen, har kompetens att ta ställning till inkomna rapporter och så långt som möjligt säkerställa en självständig och oberoende hantering av inkomna rapporter.

Den digitala rapporteringskanalen tillhandahålls via kommunens hemsida www.ockero.se. Det är även möjligt att kontakta via telefon eller personligt besök.

I situationer där rapporten avser särskilt allvarlig art, risk för jäv eller om rapporten avser politiker, kommundirektör och, vid behov, förvaltnings- och bolagschefer, anlitas utomstående utredare.

HANTERING AV INKOMNA RAPPORTER

För inkomna rapporter görs först en initial bedömning om de faller inom definitionen visselblåsning, och om rapporten bedöms avse en sådan fråga fattas beslut om utredning. En bedömning görs om extern hjälp behöver anlitas för att genomföra hela eller delar av utredningen.

Utredningen syftar till att:

- Utredda närmare vad rapporten avser
- Värdera rapportens karaktär och allvarlighetsgrad
- Utredda om rapporten är sakligt grundad och om behov finns av omedelbara åtgärder
- Klargöra vilka ytterligare utredningar som kan/bör genomföras
- Utgöra en grund för en bedömning och en rekommendation i form av förslag på åtgärder om hur ärendet bör hanteras

En visselblåsares identitet och personuppgifter skyddas alltid i enlighet med gällande lagstiftning. De tekniska och organisatoriska lösningarna för rapporteringskanalen och hanteringen av visselblåsningar syftar till att begränsa tillgången till den information som inkommit och de eventuella upplysningar kring identitet som lämnats. Behörighetsstyrning sker så att endast ett fåtal utsedda roller har åtkomst till uppgifterna.

En visselblåsares identitet delges externa utredare först om det skulle visa sig vara nödvändigt för att åtgärder ska kunna vidtas med anledning av det som har framkommit i en rapport. Öckerö kommun kommer dock alltid att sträva efter att hålla en identitet hemlig så långt som det är praktiskt möjligt och om det uppstår ett behov av att avslöja dennes identitet kommer kommunen, som utgångspunkt, meddela visselblåsaren om detta i förväg.

Gällande alla rapporter som lämnas anonymt ska rapporterade personens identitet inte röjas eller eftersökas. Det bör dock noteras att kommunens möjlighet att utreda ett ärende kan påverkas negativt av att en rapport lämnas anonymt.

Öckerö kommun kommer informera den som utpekats i rapporten om detta kan göras utan att utredningen påverkas negativt. Informationen kan med fördel lämnas av närmaste chef eller på annat sätt om det är lämpligt.

Den som omfattas av rapporten ska medverka till att utredningen kan genomföras så enkelt och effektivt som möjligt genom att vara anträffbar och lämna efterfrågat material och inte vidta några åtgärder som kan störa utredningen.

Alla utredningar utmynnar i en dokumenterad bedömning och eventuella förslag på åtgärder som bör vidtas.

Återkoppling om utredningen, i skälig utsträckning, ska ske till rapporterade person inom tre månader från mottagandet av rapporten.

ÖCKERÖ KOMMUN

POLISANMÄLAN

Om bedömning görs att det finns misstanke om brott ska en polisanmälan göras. I dessa fall sker fortsatt utredning inom ramen för polis- och/eller åklagarmyndighetens arbete.

ÅTERRAPPORTERING

Ärenden som faller inom definitionen för visselblåsningar återrapporteras årligen till kommunstyrelsen i anonymiserad form. Återrapporteringen ger de förtroendevalda möjlighet till insyn i funktionen samt hur organisationen och utredningsfunktionen fungerat under året.

ALLMÄNNA HANDLINGAR

Inkomna visselblåsningar räknas som allmänna handlingar, men innehåller uppgifter som skyddas av sekretess. En allmän handling kan begäras ut, men det sker en sekretessprövning vid varje utlämning. Uppgifter som direkt eller indirekt kan identifiera vem som rapporterat har alltid sekretesskydd. Rapportera person kan därför lämna kontaktuppgifter på ett skyddat sätt för att vid behov kunna få återkoppling kring vad som hänt med rapporten, såväl som för att kunna ställa frågor till rapportera person för att kunna utreda visselblåsningen på ett bättre sätt. Det är, som utgångspunkt endast utsedda behöriga personer som får ha tillgång till rapportera persons kontaktuppgifter. Om det vid handläggningen av ett ärende bedöms finnas skäl för en annan myndighet eller en annan enhet inom kommunen att vidta fortsatta åtgärder med anledning av det som har framkommit i ärendet, kan dock de uppgifter som är nödvändiga för att åtgärden ska kunna vidtas lämnas till den andra myndigheten eller enheten.